Motivering wijzigingsbesluit omgevingsplan gemeente Winterswijk 002 (kleinschalige landschapselementen, verwerken vangnetregeling, Bloemstraat 3-3a, spuitvrije zone omgeving Esinkweg 10-12)

Gemeente Winterswijk

Inhoudsopgave

1. Inleiding ... 3

1.1. Aanleiding ... 3

1.2. Achtergrondinformatie: het omgevingsplan en de transitiefase ... 3

1.2.1. Wat is het omgevingsplan ... 3

1.2.2. Tijdelijk deel omgevingsplan ... 4

1.2.3. Meerdere aanleidingen om het omgevingsplan te wijzigen ... 4

1.2.4. Transitiefase ... 4

1.3. Leeswijzer ... 5

2. Beschrijving van het project en zijn omgeving ... 5

2.1. Kleinschalige landschapselementen ... 5

2.2. Verwerken vangnetregeling ... 5

2.3. Bloemstraat 3-3a ... 6

2.4. Spuitvrije zone omgeving Esinkweg 10-12 ... 6

3. Toetsing aan beleid voor de fysieke leefomgeving ... 8

3.1. Rijksbeleid en rijksregels ... 8

3.1.1. Nationale omgevingsvisie (NOVI) ... 8

Deelconclusie ... 8

3.2. Provinciaal beleid ... 8

3.2.1. Omgevingsvisie Gaaf Gelderland ... 8

Deelconclusie ... 9

3.2.2. Omgevingsverordening provincie Gelderland ... 9

Deelconclusie ... 10

3.3. Gemeentelijk beleid ... 10

3.3.1. Omgevingsvisie Buitengebied Winterswijk ... 10

Deelconclusie ... 10

3.3.2. Beleidsvisie voor Landschap en Biodiversiteit in Winterswijk ... 11

Deelconclusie ... 12

3.4. Conclusie ... 12

4. Toetsing aan regels en normen van omgevingsaspecten en milieu ... 12

4.1. Bescherming van landschappelijke en stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed ... 12

4.1.1. Landschappelijke en stedenbouwkundige waarden ... 13

4.1.2. Archeologie ... 13

4.1.3. Cultuurhistorie ... 14

4.2. Natuur en biodiversiteit ... 14

4.3. Toetsing besluit m.e.r./ m.e.r.-beoordeling ... 14

5. Uitvoerbaarheid ... 15

5.1. Economische uitvoerbaarheid ... 15

5.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid ... 16

5.2.1. Participatie en afstemming met ketenpartners ... 16

5.2.2. Vaststellingsprocedure ... 16

6. Belangenafweging en conclusie. ... 16

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De komende jaren zal het omgevingsplan Winterswijk regelmatig gewijzigd worden. Dat gebeurt met zogeheten wijzigingsbesluiten, waarmee stukjes van het omgevingsplan Winterswijk zullen worden aangepast. Het tweede wijzigingsbesluit bevat de volgende wijzigingen:

- aanpassing van de regeling voor kleinschalige landschapselementen: In het bestemmingsplan "Integrale herziening buitengebied Winterswijk", dat nu onderdeel is van het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Winterswijk is een regeling opgenomen voor kleinschalige landschapselementen. In de praktijk blijkt de maximaal toegestane oppervlakte onvoldoende. In het ontwerp wijzigingsbesluit wordt deze maat daarom aangepast naar 5.000 m^2 per landschapselement.
  Eerder lag hiervoor al een ontwerpbesluit (Wijziging omgevingsplan gemeente Winterswijk 2025-1) ter inzage. Dat ontwerp bevatte onderdelen die zowel door het college als door de gemeenteraad moeten worden vastgesteld. Later bleek dat dit juridisch en technisch niet mogelijk is. Daarom is dit ontwerpbesluit aangepast en wordt de aanpassing van de regels voor kleinschalige landschapselementen opgenomen in dit tweede wijzigingsbesluit.
- opnemen van de Vangnetregeling Omgevingswet: de Vangnetregeling Omgevingswet is een regeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze regeling vult bestaande regels aan en herstelt fouten. Deze regeling wordt met dit tweede wijzigingsbesluit verwerkt in het omgevingsplan.
- Bloemstraat 3-3a: Voor deze woningen wordt een omissie van de woningtypologie in het bestemmingsplan Kom Winterswijk 2011 hersteld.
- Spuitvrije zone omgeving Esinkweg 10-12: aan de Esinkweg 10/12 is al een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) verleend voor de bouw van een woning. Bij het verlenen van de omgevingsvergunning is als voorwaarde opgenomen dat in het omgevingsplan een zone wordt vastgelegd waar het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen verboden is. Deze zone wordt in dit tweede wijzigingsbesluit opgenomen.

1.2. Achtergrondinformatie: het omgevingsplan en de transitiefase

1.2.1. Wat is het omgevingsplan

Onder de Omgevingswet heeft iedere gemeente één omgevingsplan voor het gehele grondgebied. In het omgevingsplan worden alle regels opgenomen voor de fysieke leefomgeving: alles wat je om je

heen ziet, ruikt en hoort. Dus niet alleen wat je waar mag bouwen en waarvoor je gronden mag gebruiken. Ook zaken als geur, geluidsoverlast, bomenkap en gezondheid worden in het omgevingsplan geregeld. Het is dus veel breder dan de voormalige ruimtelijke plannen, zoals het bestemmingsplan. En anders dan bij bestemmingsplannen wordt het omgevingsplan niet steeds opnieuw vastgesteld, maar wordt het omgevingsplan steeds voor een deel gewijzigd. Dat kan een wijziging voor een thema of een gebied zijn. In paragraaf 1.2.3 worden de verschillende aanleidingen voor het wijzigen van het omgevingsplan genoemd.

1.2.2. Tijdelijk deel omgevingsplan

Op 1 januari 2024 hebben alle gemeenten een omgevingsplan van rechtswege gekregen. Het omgevingsplan van rechtswege bestaat uit een tijdelijk deel en een nieuw deel. Het tijdelijk deel van het omgevingsplan bestaat uit:

- Alle ruimtelijke regels binnen de gemeente: onder andere regels uit bestemmingsplannen en wijzigingsplannen
- de regels uit gemeentelijke verordeningen over erfgoed, afvoer van regen- en grondwater
- de bruidsschat. De bruidsschat is een verzameling van ca. 600 regels die onder de omgevingswet worden verhuisd van het Rijk naar gemeenten.

1.2.3. Meerdere aanleidingen om het omgevingsplan te wijzigen

Er zijn meerdere aanleidingen om het omgevingsplan te wijzigen, zoals:

- het mogelijk maken van concrete ruimtelijke initiatieven;
- het wijzigen van het omgevingsplan om nieuw ruimtelijk beleid te verankeren;
- de autonome uitrol, ofwel het wijzigen van de regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan om ervoor te zorgen dat het omgevingsplan uiteindelijk in de volledige gemeente voldoet aan alle wettelijke eisen die in de Omgevingswet aan het omgevingsplan worden gesteld;
- (wets)technische redenen, zoals het verwerken van omgevingsvergunningen in het omgevingsplan, waarbij eerder is afgeweken van de regels in het omgevingsplan (de zogeheten omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, of BOPA).

1.2.4. Transitiefase

De regels uit het tijdelijk deel van het omgevingsplan moeten omgezet worden naar het nieuwe deel. Dat doen we tot 2032 stap voor stap. Met dit eerste wijzigingsbesluit voegen we in dit kader een inhoudsopgave/structuur toe aan het omgevingsplan. De komende jaren zullen we het omgevingsplan minimaal twee keer per jaar wijzigen (dit noemen we tranches) en verder aanvullen. Per gebied of per thema zetten we de regels uit het tijdelijk deel om. Per tranche zullen we ook regels

aan het omgevingsplan toevoegen om ruimtelijke initiatieven mogelijk te maken of ruimtelijk beleid in het omgevingsplan verankeren. Zo bundelen we verschillende wijzigingen in de tranches om het aantal wijzigingsprocedures behapbaar te houden.

1.3. Leeswijzer

Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 uitgebreider beschreven welke wijzigingen in het omgevingsplan worden voorgesteld. In hoofdstuk 3 wordt het voorgenomen wijzigingsbesluit getoetst aan de ruimtelijke beleidskaders; in welke mate sluit de voorgenomen wijziging aan op het beleid, de (omgevings)visie en programma's van de gemeente Winterswijk en hogere overheden. In hoofdstuk 4 vindt toetsing plaats aan regels en normen van omgevingsaspecten en milieu. Tot slot komt in hoofdstuk 5 de economische en maatschappelijke haalbaarheid van de activiteit aan de orde. In hoofdstuk 6 leest u dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (conclusie).

2. Beschrijving van het project en zijn omgeving

In deze wijziging van het omgevingsplan nemen we, zoals in 1.1 aangegeven, verschillende onderdelen mee. In dit hoofdstuk lichten we deze wijzigingen verder toe.

2.1. Kleinschalige landschapselementen

In het bestemmingsplan "Integrale herziening buitengebied Winterswijk", dat nu onderdeel is van het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Winterswijk is een regeling opgenomen voor kleinschalige landschapselementen. Dit zijn onder andere poelen, ruigtes, heggen, boomgroepen, houtwallen en -singels. Het maximale oppervlak van deze kleinschalige landschapselementen is nu beperkt tot 400 m2. In de praktijk blijkt dit onvoldoende. Initiatiefnemers willen vaak grotere oppervlaktes aan kleinschalige landschapselementen plaatsen. In het ontwerp wijzigingsbesluit wordt deze maat daarom aangepast naar 5.000 m^2 per landschapselement.
Met deze maat wordt aangesloten bij de omvang van recente plannen voor het plaatsen van kleinschalige landschapselementen.

2.2. Verwerken vangnetregeling

De Vangnetregeling Omgevingswet is een regeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze regeling vult bestaande regels uit de bruidsschat aan en herstelt fouten.
De regels in de Vangnetregeling zijn geen onderdeel van het omgevingsplan en zijn ook niet zichtbaar in het onderdeel Regels op de kaart van het Omgevingsloket. Gemeenten moeten deze aanvullingen

zelf verwerken in het omgevingsplan. Met dit tweede wijzigingsbesluit verwerken we deze regels in het omgevingsplan. Daarmee zijn de regels voor inwoners en ondernemers beter vindbaar.

In de hierna volgende hoofdstukken wordt niet verder ingegaan op deze wijziging. Reden hiervoor is dat we met deze wijziging alleen de bestaande, al geldende regels uit de Vangnetregeling overzetten naar het omgevingsplan. Inhoudelijk verandert er daarmee niets.

2.3. Bloemstraat 3-3a

In het bestemmingsplan 'Kom Winterswijk 2011' (IMRO-idn NL.IMRO.0294.BP1106KO01-VA02) als onderdeel van het tijdelijk deel van dit omgevingsplan hebben de woningen aan Bloemstraat 3 en 3a de aanduiding aaneengebouwd. Deze aanduiding is bedoeld voor aaneengebouwde woningen, oftewel rijwoningen. De woningen aan Bloemstraat 3 en 3a betreffen echter geen rijwoningen, maar twee-onder-een-kapwoningen. Deze omissie wordt hersteld door met een voorrangsbepaling de aanduiding twee-aan-een op te nemen.

In de hierna volgende hoofdstukken wordt niet verder ingegaan op deze wijziging. Reden hiervoor is dat met deze wijziging alleen een omissie wordt hersteld. Er is geen sprake van (significante) effecten voor de fysieke leefomgeving. Deze wijziging voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2.4. Spuitvrije zone omgeving Esinkweg 10-12

De initiatiefnemers willen aan de zuidoostzijde van Esinkweg 10-12 een nieuwe woning bouwen (zie de navolgende tekening). Zij hebben hiervoor een aanvraag omgevingsvergunning voor o.a. een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) ingediend.

De locatie is gelegen op korte afstand van agrarische percelen waar gewasbeschermingsmiddelen gebruikt (kunnen) worden. De Omgevingswet bevat voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen geen specifieke bepaling met betrekking tot een aan te houden afstand tussen een agrarische functie en een gevoelige functie, zoals een woning. Onder de Omgevingswet wordt dit getoetst aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (hierna: ETFAL). Dit punt is door de Raad van State ingevuld door te bepalen dat er een afstand van 50 meter moet worden aangehouden tussen enerzijds nieuw te bouwen huizen en tuinen en anderzijds agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen (kunnen) worden gebruikt.

Locatie nieuw te bouwen woning aan de zuidoostzijde van Esinkweg 10/12

De nieuw te bouwen woning aan de zuidoostzijde van Esinkweg 10-12 is gelegen op minder dan 50 meter van percelen waar gewasbeschermingsmiddelen (kunnen) worden gebruikt.

Initiatiefnemers hebben daarom met de eigenaren van de betreffende agrarische percelen afgesproken dat binnen een afstand van 50 meter van de nieuw te bouwen woning en bijbehorende tuin geen gebruik zal worden gemaakt van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Dit hebben zij vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst. In de omgevingsvergunning, die op 24 februari 2026 is verleend, is daarnaast een voorwaarde opgenomen dat er niet mag worden gewoond wanneer er binnen 50 meter gebruik wordt gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen en dat in het omgevingsplan een zone wordt vastgelegd waar het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen verboden is. Deze zone is in dit tweede wijzigingsbesluit opgenomen.

Voor een uitbreide ETFAL-motivering wordt verwezen naar de ETFAL-motivering bij de verleende omgevingsvergunning, waarin is gemotiveerd dat het bouwen van een woning inclusief de daarmee samenhangende spuitvrije zones voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In de hierna volgende hoofdstukken wordt daarom niet verder ingegaan op deze wijziging.

3. Toetsing aan beleid voor de fysieke leefomgeving

3.1. Rijksbeleid en rijksregels

3.1.1. Nationale omgevingsvisie (NOVI)

De NOVI biedt een duurzaam perspectief voor de leefomgeving met ambities. In deze NOVI worden de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortkomende opgaven beschreven. Er worden vier prioriteiten voor Nederland geformuleerd:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om beleidskeuzes op een heldere en voorspelbare manier te maken, hanteert de NOVI drie afwegingsprincipes, die helpen bij het prioriteren en afwegen van de verschillende belangen en opgaven:

1. Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: in het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Er wordt weer gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van ruimte.
2. Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: er moet altijd gekeken worden naar de context van het gebied. Keuzes in verschillende gebieden kunnen daarom verschillen.
3. Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat onze leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties.

Deelconclusie

De aanpassing van de regeling voor kleinschalige landschapselementen past binnen de toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. Kleinschalige landschapselementen dragen bij aan een versterking van de biodiversiteit, een van de doelstellingen binnen de NOVI.

3.2. Provinciaal beleid

3.2.1. Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Op 19 december 2018 hebben Provinciale Staten de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland vastgesteld. Sinds 1 maart 2019 is deze Omgevingsvisie van kracht. De provincie Gelderland stelt daarin een gezond, veilig, schoon en welvarend Gelderland centraal.

- Gezond en veilig. Dat betekent een gezonde leefomgeving, schone en frisse lucht, een schoon milieu, een niet vervuilde bodem, voldoende schoon en veilig (drink)water, bescherming van onze flora en fauna. Dat betekent daarnaast voorbereid zijn op klimaatverandering, zoals hitte, droogte, bosbranden en overstromingen. Dat houdt ook in: aandacht hebben voor verkeersveiligheid en veilige bedrijvigheid.
- Schoon en welvarend. Dat betekent een dynamisch, duurzaam en aantrekkelijk woon-, werk- en ondernemersklimaat, goed bereikbaar en met een goed functionerende arbeidsmarkt en dito kennis- en onderwijsinstellingen. Maar dat houdt ook in: het tegengaan van schadelijke uitstoot, afval en uitputting van grondstoffen. En tevens betreft dit het investeren in nieuwe, alternatieve vormen van energie.

Onderdeel van de Omgevingsvisie zijn diverse thematische visieschetsen met de volgende thema's:

- Energietransitie: van fossiel naar duurzaam
- Klimaatadaptie: omgaan met veranderend weer
- Circulaire economie: sluiten van kringlopen
- Biodiversiteit: werken met de natuur
- Bereikbaarheid: duurzaam verbonden
- Vestigingsklimaat: een krachtige, duurzame topregio
- Woon- en leefomgeving: dynamisch, divers, duurzaam.

De Omgevingsvisie bevat de strategische ambities voor de lange termijn.

Deelconclusie

De aanpassing van de regeling voor kleinschalige landschapselementen past binnen de ambities van de provincie Gelderland om de biodiversiteit te vergroten. De verruiming van de regeling maakt het eenvoudiger om kleinschalige landschapselementen rondom agrarische percelen aan te leggen. Kleinschalige landschapselementen hebben een positief effect op de biodiversiteit.

3.2.2. Omgevingsverordening provincie Gelderland

De Omgevingsverordening wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch gewaarborgd is. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke

leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, mobiliteit en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Deelconclusie

Over kleinschalige landschapselementen zijn in de omgevingsverordening geen instructieregels opgenomen.

3.3. Gemeentelijk beleid

3.3.1. Omgevingsvisie Buitengebied Winterswijk

De Omgevingsvisie Buitengebied Winterswijk is een integrale visie voor de fysieke leefomgeving van het buitengebied van de gemeente Winterswijk. De visie bevat de strategische hoofdkeuzen van het beleid voor de lange termijn. De visie heeft twee functies. Het is het afwegingskader als een initiatief bij de gemeente wordt ingediend dat niet in het geldende bestemmingsplan in het buitengebied past en als de gemeente overweegt om van de regels in het bestemmingsplan af te wijken. Daarnaast is de omgevingsvisie het inhoudelijk kader voor de opvolger van het bestemmingsplan "integrale herziening buitengebied Winterswijk", het omgevingsplan. Het omgevingsplan komt enkele jaren na de vaststelling van de omgevingsvisie Buitengebied Winterswijk.

In de omgevingsvisie is het landschap van Winterswijk een 'levend icoon van het kleinschalige Nederlandse cultuurlandschap'. De gemeente Winterswijk wil haarzelf neerzetten als icoon omdat zij de ‘beste’ willen zijn in het behouden, versterken en zichtbaar maken van onze bijzondere kwaliteiten. Tegelijk is het doel om te zorgen dat het landschap van iedereen blijft: een landschap met sociale activiteiten en ondernemingen. Een levend landschap, dat wordt behouden door ontwikkeling. Hierin worden vier thema's onderscheiden om aan te werken:

- Een sociaal vitaal platteland;
- Een economisch vitaal platteland;
- Versterken en (onder)houden van het landschap;
- Beleef het Nationaal Landschap;

Deelconclusie

In dit geval is met name het thema ‘Versterken en (onder)houden van het landschap’ van belang. Binnen dit thema gaat het onder andere om het streven naar een hogere biodiversiteit van bestaande natuur en landschapselementen en het vergroten van de herkenbaarheid van de verschillende landschapselementen en de historische opbouw van het landschap om de beleving voor bewoners en bezoekers te optimaliseren. De verruiming van de regeling voor kleinschalige

landschapselementen draagt hieraan bij. Via functieaanduidingen is geborgd dat deze kleinschalige landschapselementen passen bij de landschappelijke kenmerken (bijvoorbeeld hoogteverschillen en openheid).

3.3.2. Beleidsvisie voor Landschap en Biodiversiteit in Winterswijk

De gemeente Winterswijk heeft de Beleidsvisie 'Samen Sterk voor Landschap en Biodiversiteit vastgesteld. Deze beleidsvisie geeft kaders en richting voor een gezamenlijke en duurzame toekomstvisie voor het landschap en de biodiversiteit in de gemeente Winterswijk. Het strategisch doel in deze beleidsvisie is het behoud, herstel en ontwikkelen van landschap en biodiversiteit.

- De huidige natuur- en landschapswaardes moeten behouden blijven, zodat we verdere achteruitgang voorkomen.
- Ons landschap is gericht op de toekomst, het behoud en versterken van de landschappelijke kwaliteit gaan samen met ruimte voor ontwikkelingen.
- We herstellen ecosystemen en populaties, zodat we de biodiversiteit duurzaam in stand houden.

Dit wil de gemeente Winterswijk zowel binnen als buiten de bebouwde kom doen, met het oog hierop is deze visie opgesteld. De beleidsvisie richt zich op 4 hoofdthema's:

1. **Natuurinclusief handelen**

We integreren landschap en biodiversiteit in ruimtelijke en maatschappelijke processen en ontwikkelingen voor zowel het buitengebied als de kom. We willen bereiken dat:

- Natuur en landschap een vast onderdeel zijn van ruimtelijke opgaven.
- We als gemeente bij onze eigen projecten natuurinclusief te werk gaan.
- Soorten actief worden beschermd door een gebiedsgerichte aanpak.

2. **Samen doen**

Samen zijn we sterk. Daarom betrekken we onder andere burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij onze natuur en ons landschap. Het is belangrijk dat deze belanghebbenden eerst de urgentie van het probleem, de kansen en het belang van landschap en biodiversiteit inzien. Daar werken we op de volgende manieren aan:

• Informatie over landschap en biodiversiteit in Winterswijk is voor iedereen te raadplegen middels de Atlas Omgevingskwaliteit.

• We delen kennis over de biodiversiteit in Winterswijk.

• We zetten samen met burgers en gebiedspartijen in op behoud en herstel van landschap en biodiversiteit

3. **Cultuurlandschap, toekomstig landschap en biodiversiteit**

We zorgen ervoor dat de basiskwaliteit van het cultuurlandschap met de bijbehorende soortendiversiteit minimaal behouden kan blijven. Waar mogelijk herstellen en versterken we deze basiskwaliteit. We richten ons hierbij op twee sporen:

- Toekomstbestendig landschap
- Behoud, herstel en versterken van de biodiversiteit

4. **Biodiversiteit in de bebouwde kom**

Het bebouwde gebied is steeds belangrijker voor de biodiversiteit. De landelijke trend is om het bebouwde gebied steeds meer natuurinclusief te ontwerpen en te beheren. Dit verhoogt de waarde van de omgeving voor inwoners, dieren en planten. Het verlaagt bovendien de maatschappelijke kosten voor bijvoorbeeld schonere lucht en het tegengaan van wateroverlast en hittestress. We willen samen met belanghebbenden de biodiversiteit in de bebouwde kom behouden en versterken. Om dit te bereiken richten we ons op:

- Het behoud en de versterking van de groene en blauwe structuren.
- Het natuurinclusief uitvoeren van ruimtelijke opgaven.
- Het toevoegen van extra en divers groen in zowel structuren als losse groenplekken.
- Het benutten van ecologische kansen als het gaat om klimaatadaptatie.
- Het bevorderen van burgerinitiatieven voor een groene en duurzame leefomgeving

Deelconclusie

De verruiming van de regeling voor kleinschalige landschapselementen draagt bij aan met name thema 3. De verruiming maakt het eenvoudiger om met kleinschalige landschapselementen de biodiversiteit langs agrarische percelen te versterken.

3.4. Conclusie

Gesteld kan worden dat de gewenste ontwikkeling, zoals beschreven in voorliggende onderbouwing, past in het beleid op zowel landelijk, provinciaal, regionaal als gemeentelijk niveau.

4. Toetsing aan regels en normen van omgevingsaspecten en milieu

4.1. Bescherming van landschappelijke en stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed

De essentie van het Europees beleid is dat voorafgaand aan de uitvoering van plannen en projecten onderzoek moet worden gedaan naar de aanwezigheid van waarden en daar in de ontwikkeling van plannen en projecten zoveel mogelijk rekening mee te houden. De essentie van deze wetgeving is

behoud van archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem en de bescherming van het cultureel erfgoed en landschap. In het Bkl is een aantal beginselen geformuleerd wat aanzien van de bescherming betreft. Deze beginselen richten zich op de omgang met monumenten die op grond van het omgevingsplan zijn beschermd, archeologische monumenten, (voorbeschermde) rijksmonumenten, beschermde stads- en dorpsgezichten en beschermde cultuurlandschappen. Daarnaast zijn in het Bkl regels gesteld voor de beoordeling van rijksmonumentenactiviteit en het verplaatsen van gebouwde monumenten.

4.1.1. Landschappelijke en stedenbouwkundige waarden

Onderzoek en motivering
In het bestemmingsplan buitengebied zijn diversie functie- en gebiedsaanduidingen opgenomen om landschappelijke waarden te beschermen. De verruiming van de regeling voor kleinschalige landschapselementen heeft hierop geen effect. Tegelijkertijd kan de verruiming van de regeling zorgen voor meer landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit rondom agrarische percelen.

Conclusie
De voorliggende wijziging van het omgevingsplan heeft een positief effecten op landschappelijke waarden.

4.1.2. Archeologie

Initiatiefnemers hebben op basis van de Erfgoedwet een archeologische zorgplicht bij projecten waarbij de bodem wordt verstoord. Hiervoor is onderzoek noodzakelijk: het archeologisch vooronderzoek. Als blijkt dat in het projectgebied behoudenswaardige archeologische vindplaatsen aanwezig zijn, dan kan de initiatiefnemer verplicht worden hiermee rekening te houden. Dit kan leiden tot een aanpassing van de plannen, waardoor de vindplaatsen behouden blijven, of tot een archeologische opgraving en publicatie van de resultaten.

Onderzoek en motivering
In het bestemmingsplan "Integrale herziening buitengebied Winterswijk", dat nu onderdeel is van het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Winterswijk zijn dubbelbestemmingen opgenomen ter bescherming van archeologische waarden. Deze dubbelbestemmingen blijven van kracht en daarmee heeft deze wijziging van de maximale oppervlakte van kleinschalige landschapselementen geen (negatieve) gevolgen voor het thema archeologie.

Conclusie
De voorliggende wijziging van het omgevingsplan heeft geen negatieve effecten op archeologische waarden.

4.1.3. Cultuurhistorie

Onder cultuurhistorische waarden worden alle structuren, elementen en gebieden bedoeld die cultuurhistorisch van belang zijn. Zij vertellen iets over de ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Vaak is er een sterke relatie tussen aardkundige aspecten en cultuurhistorische aspecten.

Onderzoek en motivering
Zoals hiervoor aangegeven zijn in het bestemmingsplan buitengebied diversie functie- en gebiedsaanduidingen opgenomen om landschappelijke waarden, die vaak ook cultuurhistorisch van waarde zijn, te beschermen. De verruiming van de regeling voor kleinschalige landschapselementen wijzigt dit niet. Bij de aanleg van kleinschalige landschapelementen moet dus rekening worden gehouden met structuren, elementen en gebieden bedoeld die cultuurhistorisch van belang zijn.

Conclusie
De voorliggende wijziging van het omgevingsplan heeft geen negatieve effecten op cultuurhistorische waarden.

4.2. Natuur en biodiversiteit

Ter bescherming van de natuur zijn in het Bkl diverse regels opgenomen. Het gaat hierbij in de eerste plaats om regels voor de gebiedsbescherming van aangewezen Natura 2000-gebieden, regels voor de soortenbescherming van te beschermen planten diersoorten (waaronder vogels) en regels ter bescherming van houtopstanden. Het gebieds- en soortenbeschermingsregime vloeit voor een belangrijk deel voort uit twee Europese richtlijnen, te weten de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

Onderzoek en motivering
De aanpassing van de regeling voor kleinschalige landschapselementen maakt het eenvoudiger om kleinschalige landschapselementen rondom agrarische percelen aan te leggen. Kleinschalige landschapselementen hebben een positief effect op de biodiversiteit.

Conclusie
De voorliggende wijziging van het omgevingsplan heeft een (beperkt) positief effect op de regels voor de soortenbescherming van te beschermen planten diersoorten (waaronder vogels) en regels ter bescherming van houtopstanden.

4.3. Toetsing besluit m.e.r./ m.e.r.-beoordeling

De wetgeving over de milieueffectrapportage (m.e.r) is opgenomen in afdeling 16.4 van de Omgevingswet en in hoofdstuk 11 en bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Daarin is bepaald dat het bevoegd gezag bij de voorbereiding van een plan of programma een milieueffectrapport opstelt, als dat plan of programma het kader vormt voor te nemen besluiten voor projecten die zijn aangewezen in artikel 16.43 van de Omgevingswet.

Onder een plan of programma, als bedoeld in artikel 2, onder a, van de SMB-richtlijn (EU-richtlijn voor strategische milieubeoordeling), wordt in ieder geval verstaan een omgevingsvisie, programma, omgevingsplan en voorkeursbeslissing. Voor de plannen en programma's waarvoor een plan-milieueffectrapport moet worden opgesteld is in de Omgevingswet een generieke aanwijzing opgenomen. Hiervoor is aansluiting gezocht bij de SMB-richtlijn. In Bijlage V bij het Omgevingsbesluit staan de aangewezen categorieën van projecten waarvoor een m.e.r.-procedure verplicht is.

Voor plannen die betrekking hebben op kleine gebieden op lokaal niveau en/of kleine wijzigingen heeft de Omgevingswet de plan-m.e.r.-beoordeling geïntroduceerd. Voor deze ontwikkelingen is een plan-m.e.r. alleen verplicht als voor de activiteit aanzienlijke milieugevolgen worden verwacht. Een plan-m.e.r.-beoordeling is ook van toepassing op plannen die een kader vormen voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige projecten en besluiten die niet in het Omgevingsbesluit zijn genoemd.

De m.e.r.-beoordeling betreft een toets om na te gaan of sprake is van een plan met grote milieugevolgen. Deze toets dient plaats te vinden aan de hand van de criteria van Bijlage III, van de EU-richtlijn m.e.r. De hoofdcriteria waaraan moet worden getoetst zijn: kenmerken van het project, plaats van het project en kenmerken van het potentiële effect.

Conclusie
De verruiming van de regeling voor kleinschalige landschapselementen is niet mer-beoordelingsplichtig omdat er geen categorie uit de bijlage V bij het Omgevingsbesluit op van toepassing is. Voor dit plan is geen mer-beoordelingsbesluit noodzakelijk.

5. Uitvoerbaarheid

5.1. Economische uitvoerbaarheid

De voorgestelde regels maken geen bouwplannen mogelijk die verplichten tot kostenverhaal. De uitvoering van deze regels leiden naar verwachting niet tot extra kosten voor de gemeente.

5.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1. Participatie en afstemming met ketenpartners

Zoals in de inleiding aangegeven heeft voor de aanpassing van de regeling voor kleinschalige landschapselementen eerder een ontwerpbesluit (Wijziging omgevingsplan gemeente Winterswijk 2025-1) ter inzage gelegen. Over deze wijziging zijn geen zienswijzen ingediend. Het concept-ontwerpbesluit Wijziging omgevingsplan gemeente Winterswijk 2025-1 is ook toegestuurd aan de relevante ketenpartners. Door deze ketenpartners is geen inhoudelijke reactie gegeven over deze wijziging.

5.2.2. Vaststellingsprocedure

Het ontwerp-omgevingsplan heeft op grond van de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht voor iedereen gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Tegelijkertijd is het plan elektronisch beschikbaar gesteld via de landelijke website. Burgemeester en wethouders hebben de terinzagelegging vooraf meegedeeld in het Gemeenteblad en op de gemeentelijke website. Iedereen kon zijn zienswijze over het ontwerp omgevingsplan bij de gemeenteraad naar voren brengen tijdens de terinzagelegging. Er zijn geen zienswijzen naar voren gebracht.

6. Belangenafweging en conclusie.

In de voorgaande hoofdstukken is gemotiveerd dat de regeling voor kleinschalige landschapselementen past binnen de beleidskaders van het rijk, de provincie Gelderland en gemeente Winterswijk. Ook heeft de regeling geen negatieve effecten op de relevante omgevingsaspecten en milieuregels en voldoet deze aan de relevante instructieregels.

Alles overwegende is daarom sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.